

Statystyka – ćwiczenia audytoryjne

Technologia chemiczna I rok, 2019/2020

Zestaw 2 – rozkłady prawdopodobieństwa

I. Definicje

Zmienna losowa - funkcja przypisująca zdarzeniom elementarnym wartość liczbową. Wyróżniamy zmienne losowe dyskretne (można opisać przez podanie wszystkich przyjmowanych wartości) i ciągłe (dystrybuanta jest funkcją ciągłą).

Funkcja gęstości prawdopodobieństwa - nieujemna funkcja rzeczywista, określona dla rozkładu prawdopodobieństwa, taka że całka z tej funkcji, obliczona w odpowiednich granicach, jest równa prawdopodobieństwu wystąpienia danego zdarzenia losowego.

$$\int_{-\infty}^{+\infty} f(x)dx = 1$$

Dystrybuanta - funkcja rzeczywista jednoznacznie wyznaczająca rozkład prawdopodobieństwa.

Warunkiem koniecznym i wystarczającym by funkcja $F: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ była dystrybuantą pewnego rozkładu jest:

1. F jest niemalejąca
2. F jest prawostronnie ciągła
3. Spełnia: $\lim_{x \rightarrow -\infty} F(x) = 0$ oraz $\lim_{x \rightarrow +\infty} F(x) = 1$

Wartość oczekiwana - wartość określająca spodziewany wynik doświadczenia losowego. Wartość oczekiwana to inaczej pierwszy moment zwykły. Estymatorem wartości oczekiwanej rozkładu cechy w populacji jest średnia arytmetyczna.

Dla zmiennej losowej dyskretnej

$$\sum_i x_i p_i = E(x)$$

Dla zmiennej losowej ciągłej:

$$\int_{-\infty}^{+\infty} x * f(x)dx = E(X)$$

Wariancja – miara zmienności rozkładu, intuicyjnie jest średnią arytmetyczną kwadratów odchyłeń (różnic) poszczególnych wartości cechy od wartości oczekiwanej.

$$D^2(X) = E(X^2) - [E(X)]^2$$

Rozkład dwumianowy

$$f(x) = \binom{n}{x} p^x (1 - p)^{n-x}$$

Rozkład Poissona

$$f(x) = \frac{\lambda^k e^{-\lambda}}{k!}$$

II. Zmienna losowa dyskretna

Zadanie 1

Rzucamy 5 razy monetą. Niech zmienna losowa X przyjmuje wartości równe liczbie wyrzuconych reszek. Znaleźć rozkład zmiennej X oraz obliczyć D^2X .

Zadanie 2

W urnie znajduje się 8 kul, 3 białe i 5 czarnych. Wyciągamy losowo 3 kule. Niech zmienna losowa X przyjmuje wartości równe liczbie wylosowanych kul czarnych.

- Znaleźć funkcje rozkładu prawdopodobieństwa zmiennej X oraz wyznaczyć jej wartość oczekiwaną
- Wyznaczyć oraz narysować dystrybuantę tej zmiennej losowej

Zadanie 3

Zmienna losowa X ma rozkład dwumianowy z wartością oczekiwaną 40 i wariancją 30. Znaleźć n i p .

Zadanie 4

Zmienna losowa X ma rozkład Poissona z parametrem $\lambda = 2$. Znaleźć wariancję zmiennej losowej $Z = 2X - 3$. Narysować wykres dystrybuanty zmiennej Z .

Zadanie 5

Dana jest dystrybuanta zmiennej losowej skokowej X :

X	$(-\infty, 0]$	$(0, 1]$	$(1, 2]$	$(2, 3]$	$(3, 4]$	$(4, +\infty)$
$F(X)$	0	0,12	0,44	0,62	0,78	1

- Wyznaczyć jej funkcje rozkładu prawdopodobieństwa.
- Obliczyć EX oraz D^2X .
- Obliczyć $P(1 < X \leq 3)$, $P(X = 12)$, $P(X > 5)$.